

Sammendrag av dr.gradsavhandling

Eva Bakøy

Institutt for kunst og medievitenskap, NTNU

Med fjernsynet i barnets tjeneste. NRK-fjernsynets programvirksomhet for barn på 60- og 70-tallet

Avhandling for graden dr.philos., 2000

Barne-tv har lenge vært en viktig, men lite beskrevet del av barns hverdagsliv. Dette er utgangspunktet for cand.philol. Eva Bakøys avhandling om fjernsynet i barnets tjeneste - om NRK-fjernsynets programvirksomhet for barn på 60- og 70-tallet.

Bakøy beskriver og forklarer endringer i Barne- og ungdomsavdelingens programpolitiske målsetting, og programmenes tematikk og utforming. Med 60-tallets småbarnsprogrammer ønsket Barne- og ungdomsavdelingen å gi barna selvtillit, livsglede og trygghet, i tillegg til å stimulere deres lek og skapende kraft, skriver hun. Programmene var i mindre grad opptatt av å belære og moralisere, og dette nedfelte seg i uttrykksformen ved at det ble satset på komikk og underholdning, og programlederne beflittet seg på å signalisere at de hadde stor respekt og beundring for barn og deres virksomhet. Tematisk dvelte disse programmene ved natur og dyreliv, årstidenes skiftende rytmer og fortellinger fra gamle dager, emner som ikke var egnet til å uroe verken voksne eller barn.

70-tallets småbarnsprogrammer fortsatte denne tradisjonen, men i tillegg kom det i denne perioden en rekke sendinger som tok opp barnas følelsesmessige vanskeligheter i hverdagslivet. Dette ser Bakøy blant annet som et produkt av at mange oppfattet at barnas stilling ble forverret på 70-tallet i takt med skilsmissestatistikken og kvinnenes inntog på arbeidsmarkedet.

Programmene for skolebarn gjennomgikk større endringer enn småbarnsprogrammene. På 60-tallet var NRKs Barne- og ungdomsavdeling opptatt av å gjøre skolebarna til nyttige samfunnsmedlemmer ved å presentere barn som utmerket seg på diverse områder, og ved å oppmuntre til veldedighetsarbeid. I tillegg ble det tilstrebet å bringe denne publikumsgruppen i kontakt med kulturarven gjennom dramatiseringer av en rekke kjente klassiske verker, og å stimulere deres intellekt gjennom konkurranser. På 70-tallet gikk NRKs Barne- og ungdomsavdeling over til å bli mer opptatt av å forsvare barnas rettigheter i samfunnet, og å stimulere barnas politiske bevissthet om samtidens problemer. Samtidig viste programmene form noe tydeligere at de hadde barn og ikke voksne som sin målgruppe. Bakøy betrakter dette som et uttrykk for at barndommen nå i høyere grad ble oppfattet ikke som bare som forberedelse til voksenlivet, men som en periode hvor barna delvis stod i et litt opprørsk forhold til autoritetene.